

Methodes Nederlands voor de B-stroom van de eerste graad secundair onderwijs. Nog veel bijsturing door de leraar gevraagd!

1 april 2007

Auteur: VON(K)-werkgroep Schoolboeken

Volume: 36

Nummer: 4

Pagina's: 45-49

Documenten

- [vonk_jrg36_041.pdf](#)

45 methodes nederlands voor de b stroom van de eerste graad secundair onderwijs nog veel bijsturing door de leraar gevraagd von k werkgroep schoolboeken 1 na grondige analyse van twee totaalmethodes nederlands voor de b stroom namelijk nedweb en totaal zijn we met onze screeningsgroep tot de conclusie gekomen dat beide methodes sterke kanten hebben maar dat ze geen van beide sterk scoren over de gehele lijn van beoordeelde criteria meer nog elke methode blinkt uit in een domein waarin de andere net zwak scoort zo is nedweb goed op het vlak van thematische aanpak leerlinggerichte inhouden en vakoverschrijdend werken wat eerder zwakke punten zijn in totaal op zijn beurt is totaal sterk op het vlak van strategische aanpak en aanzet tot zelfstandig leren net minpunten van nedweb samengevoegd zouden beide methodes eigenlijk model kunnen staan voor een sterke totaalmethode nederlands maar momenteel is bij elke methode nog veel initiatief van en aanvulling door de leraar nodig om tot goed onderwijs in het vak nederlands te komen e resultaten van de jurybesprekingen nedweb vatten we eerst in een overzichtstabel samen de methode vakinhouden wordt per criterium zie eerste kolom vakinhoudelijk is ned door middel van plussen en minnen web degelijk uitgebeoordeeld vervolgens presenteren we per bouwde met aandacht methode een uitgeschreven juryoordeel voor de verschillende resultaat van individuele beoordelingen en de vaardigheden hoewel jurybespreking dit oordeel is eerst aan alle de schrijfvaardigheid juryleden voorgelegd voor feedback en systematischer en bijsturing onderstaande tekst draagt bij grondiger had ge gevolg de goedkeuring weg van de voltallige kund vooral mon jury delinge taalvaardig heid wordt sterk aangepakt er is een grote afwisseling in tekstsoorten aandacht voor passend taal register en taalgebruik vele kansen om de april 2007 nummer 4 36e jaargang 46

tabel 1 beoordeling van de totaalmethodes nederlands voor het eerste en tweede jaar so b stroom 2 nedweb 1 2 totaal 1 2 vakinhouden 1 mondelinge vaardigheden 2 leesvaardigheid 3 fictie 4 schrijfvaardigheid 5 taalbeschouwing 6 remediering 6 a luistervaardigheid 6 b spreekvaardigheid 6 c leesvaardigheid 6 d schrijfvaardigheid 7 cultuurpatronen rolmodellen relaties 8 vakoverschrijdende ontwikkelingsdoelen 8 a sociale vaardigheden 8 b leren leren didactische aanpak 9 strategisch handelen 9 a mondelinge vaardigheden 9 b leesvaardigheid 9 c schrijfvaardigheid 10 transfer kennis vaardigheden 11 leerlinggerichte opbouw 12 geleidelijke opbouw 12 a mondelinge vaardigheden 12 b leesvaardigheid 12 c schrijfvaardigheid 13 leren leren gebruiksvriendelijkheid leerlingenboeken 14 helder begrijpelijk 14 a leerlingboek 14 b werkboek 15 gevarieerde oefeningen 16 gevarieerde onderwerpen thema s 17 origineel lichtvoetig 17 a leerlingboek 17 b werkboek handleiding leerkracht 18 didactische ondersteuning 19 leren buiten de klas 20 efficiënte tijdsbesteding 21 evaluatiemogelijkheden 22 bzl begeleid zelfstandig leren uiterlijke vormgeving 23 inzicht in opbouw lk 24 inzicht in opbouw ll 25 functioneel duidelijk ll 26 eigenheid publiek 27 av materiaal computermateriaal 28 website n b n b 29 verzorgd stevig geheel heel goed goed twijfelachtig in het voordeel van goed twijfelachtig in het voordeel van slecht slecht heel slecht n b niet beschikbaar bij beoordeling 36e jaargang nummer 4 april 2007 47 eigen mening te verwoorden ook de digheden en leerlinggerichtheid scoren dan aanpak van leesvaardigheid verdient een weer goed in de thema s worden de pluim een ruim aanbod van afwisselende vaardigheden systematisch geïntegreerd ze tekstsoorten duidelijke aandacht voor lees zijn beknopt uitgewerkt afwisselend stimu doel en leesstrategie tal van leesbevor lerend en aantrekkelijk wat de motivatie derende activiteiten met creatieve inslag voor de leerling verhoogt jammer dat ondanks de systematische aansluitend bij bovenstaande opmerking opbouw van een leesstrategie doorheen deze naar meer structuur voor de b stroom methode nergens een overzichtelijk stappen leerling dient gezegd dat in de methode plan voor lezen wordt aangeboden dat als een olijsting van leerdoelen per thema transfer naar de zaakvakken kan dienen ontbreekt toevoegen van een gidsblokje werken aan schrijfvaardigheid wordt hoofd met leerdoelen leeractiviteiten en planning zakelijk naar het tweede jaar verschoven wat zou de leerwinst opmerkelijk kunnen verho we een spijtige zaak vinden ook dan blijft het gen aangezien deze doelgroep het best stappenplan voor schrijven geconcentreerd leert in een goed gestructureerd kader wat rond het beantwoorden van kernvragen het leren wel ondersteunt is de geleidelijke meer productieve schrijfoefeningen vertrek opbouw en de duidelijke leerlijn met kend vanuit schrijfkaders en met hulplijnen uitzondering voor schrijfvaardigheid in de voor revisie van eigen materiaal en dat van methode leren leren is een centraal gege medeleerlingen zijn absoluut nodig om ven in nedweb functioneel aan schrijfvaardigheid te werken taalbeschouwing wordt eerder opgevat als gebruiksvriendelijkheid traditionele spelling of spraakkunst met vele het leerlingenboek is gebruiksvriendelijk in soms contextloze oefeningen al wordt de zin dat het taalgebruik op maat is van de meestal wel inductief gestart woorden b stroomleerling en dat er een ruim en schatonderwijs krijgt een plaats maar er gevarieerd aanbod is van thema s en oefen wordt te weinig gefocust op school en nin-

gen de methode is origineel en licht instructietaal aan remediering van achtervoetig met vele creatieve oefeningen car standen uit de basisschool wordt weinig toons strips en veel ruimte voor genietend gedaan zeker op het vlak van lees en lezen de handleiding biedt veel didactische schrijfachterstand een sterk punt van deze ondersteuning jaarplanning per taalvaardig methode is de integratie van vakoverheid ondersteuning bij lesverloop toetsen schrijdende doelstellingen uit de domeinen met modeloplossingen en uitbreidings leren leren en sociale vaardigheden oefeningen in bijlage didactische aanpak uiterlijke vormgeving zoals hierboven reeds werd toegelicht positief is de verzorgde en functionele lay out vinden we het een gemiste kans dat in vele illustraties voldoende witruimten goed nedweb voor geen enkele vaardigheid een leesbaar lettertype voldoende plaats voor handelingsplan wordt uitgeschreven hoe antwoorden het contrast qua inzichtelijk wel strategisch handelen wel impliciet in de heid in de opbouw van de methode tussen methode is ingebouwd vooral b stroom de handleiding voor de leraar en het werk leerlingen hebben nood aan duidelijke boek voor de leerlingen is groot in de structuren die ook inzetbaar zijn buiten de handleiding voor de leraar zijn leerlijnen od en les nederlands transfer van kennis en vaar vood organisatie en duur van de les goed april 2007 nummer 4 36e jaargang 48 geexpliciteerd terwijl in het werkboek van de spraakkunstoefeningen zijn zelden geinte leerlingen alle zicht op opbouw en doel van greerd in zinvolle contexten vooral het on de lessen ontbreekt duidelijke aanduiding derdeel zelfstandig werk vormt een calei van de kernleerstof in besluiten compenseert doscoop van zulke losse oefeningen dit maar gedeeltelijk het audiovisueel woordenschatonderwijs krijgt onvoldoende materiaal is functioneel en duidelijk jammer plaats in de methode zeker wat de school dat een website ontbreekt terwijl ook voor en instructietaalwoorden betreft de opsom deze doelgroep de integratie van ict de ming van een vijftigtal van deze instructie leeromgeving nog krachtiger zou maken taalwoorden vijftig in twee schooljaren in de handleiding is een lapmiddel hiervan is geen enkele neerslag te vinden in het leer lingenwerkboek voor spelling wordt verwe totaal zen naar foutloos waardoor totaal naar de letter geen totaalpakket is van remediering vakinhouden van leerstofelementen uit de basisschool totaal is niet thema komt weinig terecht tenzij de oefeningen op tisch opgebouwd maar handschrift en kopierend schrijven de vood volgens de verschillen zijn duidelijk verwerkt in de methode de vakonderdelen luis alhoewel sociale vaardigheden in de vorm teren spreken lezen en van samenwerkend leren nog nadrukkelijker schrijven op alle vakin een plaats moeten krijgen houdelijke criteria scoort totaal redelijk zonder didactische aanpak opvallende hoogtepun nu komen we bij het sterkste punt van deze ten de behandeling methode de ondersteuning van het strate van de leesvaardigheid gisch handelen van de leerlingen bij alle krijgt een goede beoordeling dankzij het vaardigheden worden stappenplannen ge brede aanbod van tekstsoorten de leidelijk opgebouwd alleen de zelfevaluatie duidelijke opbouw van het stappenplan kan gericht in plaats van in algemene lezen en het ruime aanbod van fictieteksten vragen zoals heb je het goed gedaan wat meestal echter zonder creatieve opdrach vind je ervan alternatieve evaluatievormen ten van kijk luister en spreekvaardigheid zoals procesevaluatie aan de hand van een komen heel wat facetten ni-

et aan bod er is logboek of productevaluatie aan de hand onvoldoende aandacht voor doelgericht van evaluatiewijzers zijn niet geïntegreerd in luisteren en kijken voor verschillende com het leerlingenwerkboek wat jammer is communicatieve situaties en voor verschillende gezien het luik zelfstandig werk wel spreekdoelen schrijfvaardigheid doet het bundelt de handleiding voor de leerkracht dan weer beter door de gerichte aandacht de zelfevaluatelijsten bij de verschillende voor het schrijfproces aan de hand van een vaardigheden zonder verwijzing of inzet schrijfplan gebruik van schrijfkaders en ervan in het werkboek van de leerlingen hulplijnen voor revisie van eigen teksten in de motivatie van de leerlingen wordt hoog plaats van enkele algemene vragen zouden gehouden door de aangepaste en afwisse het leerproces zeker versterken lende tekstkeuze hier en daar duikt erva er is ruime aandacht voor spraakkunst ringsgericht leren op waar het school maar de aanpak is weinig functioneel de reglement en het organiseren van een fuif 36e jaargang nummer 4 april 2007 49 het vertrekpunt zijn hoewel we ons afvragen gewerkt wordt schatten we negatief in of dat laatste niet wat te hoog gegrepen is vakoverschrijdend leren en integratie van het aanbod van zelfstandig werk met studie vaardigheden wordt hierdoor bemoeilijkt planner in elk pakket is een goede insteek de handleiding voldoet nipt enerzijds zijn de kansen van zelfstandig leren worden de lestips en achtergrondinformatie beperkt echter onvoldoende benut te weinig taal en zijn de enkele synthesesoetsen van taken te veel losse spraakkunstoefeningen bedenkelijk allooï anderzijds zijn er uit geen duidelijk zicht op de leerdoelen geen breidingsoefeningen voor een extra lesuur logboek ook bij de spelletjes in elk pak nederlands voorzien modeloplossingen bij ket hebben we vragen over de complexiteit de oefeningen en een goed uitgewerkt en het tijdsmanagement het lijken alleszins jaarplan voor totaal 1 waarom ontbreekt meer verkapte oefeningen dan echte spel dit eigenlijk in totaal 2 vormen waar totaal echt in schittert is zijn aanpak uiterlijke vormgeving van het leerproces dat de leerling volgt het de overzichtelijke en gekleurde lay out zorgt gidsen met de gekleurde mieren en de ervoor dat de leerlingen snel inzicht krijgen belangrijke besluiten in kleur structureren de in de opbouw van de methode in de eerste methode uitstekend voor de doelgroep les van het leerlingenboek worden de leerlingen stapsgewijs vertrouwd gemaakt gebruiksvriendelijkheid met de structuur van de methode en het de gebruiksvriendelijkheid van het leerlin gebruik ervan per pakket wordt ook in een genwerkboek scoort nogal laag door de inhoudstafel een opsomming gemaakt van eerder moeilijke instructies met de vele de opdrachten met de vaardigheid die schooltaalwoorden waardoor de opdrach geoefend wordt audiovisueel materiaal is ten niet altijd duidelijk zijn voor de b voorhanden in de vorm van een oefen cd stroomleerlingen de kans om via een aan voor de leerling en een cd met luisterfrag gepaste woordenschatdidactiek het lexicon menten videomateriaal ontbreekt evenals van de leerlingen te vergroten wordt niet een website wat de kracht van de leer gegrepen het feit dat er niet thematisch omgeving verkleint noten 1 de von k werkgroep schoolboeken die de methodes voor de b stroom heeft beoordeeld bestond uit dominike destrijker sabine elskens stefan meert ann olieslagers christof pironet stef putseys vanessa salvini nelly troch voorzitter en ellen vandekerckhove 2 we hebben ervoor gekozen om voor beide methodes geen

aparte screening per leerjaar te maken maar de methode te beoordelen voor de hele graad het leerplan waarop de methode gebaseerd is is immers een graadsleerplan en de leerlijn in de methode loopt over de twee leerjaren april 2007 nummer 4 36e jaargang idi66ae6 ii c kddg c jlc il g c 9 ga6c9h lll c zjlczilzg wz he aa c odheza zodd hijj zawad zc hezaazcyzgl h